

Lektury
dostępne

Cyprian Kamil Norwid

Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie

Materiały ćwiczeniowe dla uczniów niepełnosprawnych mających trudności w uczeniu się i/lub komunikowaniu się, w tym niestyszących, słabostyszących, z niepełnosprawnością intelektualną, autyzmem i afazją uczęszczających do szkół podstawowych – służące utrwalaniu wiedzy i umiejętności określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych

Minister
Edukacji i Nauki

pracownia
lingwistyki
migowej

Zadanie zlecone i finansowane przez Ministra Edukacji i Nauki
Wykonawca: Uniwersytet Warszawski, Wydział Polonistyki, Pracownia Lingwistyki Migowej

---

Cyprian Kamil Norwid

**Coś ty Atenom
zrobił, Sokratesie**

Minister
Edukacji i Nauki

Zadanie zlecone i finansowane przez Ministra Edukacji i Nauki

Cyprian Kamil Norwid **Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie**

Materiały ćwiczeniowe dla uczniów niepełnosprawnych mających trudności w uczeniu się i/lub komunikowaniu się, w tym niesłyszających, słabosłyszających, z niepełnosprawnością intelektualną, autyzmem i afazją uczęszczających do szkół podstawowych – służące utrwalaniu wiedzy i umiejętności określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych

Opracowano na podstawie

Cyprian Kamil Norwid, **Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie**

Wykonawca materiałów ćwiczeniowych

Uniwersytet Warszawski

Wydział Polonistyki

Pracownia Lingwistyki Migowej

ul. Krakowski Przedmieście 26/28

00-927 Warszawa

Autorzy

Agnieszka Bajewska-Kołodziejak (karty pracy, scenariusze komiksowe)

Katarzyna Cichocka-Segiet (karty pracy PCS, tablice komunikacyjne PCS)

Sylwia Łozińska, Piotr Mostowski (teksty łatwe do czytania – ETR)

Małgorzata Skuza (karty pracy, scenariusze komiksowe)

Krystyna Ziątek (karty pracy PCS, tablice komunikacyjne PCS)

Redakcja merytoryczna

Paweł Rutkowski

Piotr Mostowski

Kierownik zespołu

Paweł Rutkowski

Redakcja językowa

i konsultacje merytoryczne

Emilia Danowska-Florczyk

Eksperci wskazani

przez Ministra Edukacji i Nauki

Justyna Kowal

Agnieszka Pilch

Projekt graficzny i logotypu,
skład i łamanie

Łukasz Kamieniak

Ilustracje

Zuzanna Szyszak

Rok opracowania

2021

Aplikacja komputerowa

Mariusz Ołownia

ISBN

978-83-67331-35-7

Spis treści

Wstęp.....	4
Tekst oryginalny.....	8
Tekst łatwy do czytania (ETR).....	15
Komiks.....	22
Karty pracy.....	23
Tablice komunikacyjne PCS.....	26
Karty pracy PCS.....	27

Wstęp

Szanowni Państwo,

przekazujemy Państwu materiały ćwiczeniowe do lektur szkolnych opracowane z myślą o uczniach ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Dołożyliśmy wszelkich starań, aby ułatwić one pracę zarówno dzieciom, do których są kierowane, jak i nauczycielom. W pierwszej części niniejszego wstępu omówiliśmy wszystkie elementy, które składają się na pakiet materiałów ćwiczeniowych; w drugiej zwróciliśmy uwagę na to, o czym warto pamiętać w pracy z dziećmi z niepełnosprawnościami mającymi trudności w uczeniu się i/lub komunikowaniu się, w tym uczniami niesłyszącymi, słabosłyszącymi, z niepełnosprawnością intelektualną, autyzmem i afazją.

Barierę w pracy z tekstami lektur może stanowić w szczególności język utworów zawierający archaizmy i słownictwo rzadko obecne w codziennych sytuacjach komunikacyjnych. Problemem bywa też sam charakter utworów. Pełny odbiór literatury pięknej (zwłaszcza dzieł poetyckich) wymaga od czytelnika znajomości konwencji tekstu literackiego i odpowiednio rozwiniętych kompetencji poznawczych. Trudności w komunikowaniu się powodują, że wielu uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi jest pozbawionych możliwości obcowania z kanonem literatury polskiej, a tym samym z dużym fragmentem kultury narodowej.

Teksty literackie wybrane z listy lektur podstawy programowej zostały wzbogacone materiałami ćwiczeniowymi i opracowane tak, aby udostępnić ich treść uczniom ze specjalnymi potrzebami komunikacyjnymi. Do każdego utworu powstał pakiet materiałów ćwiczeniowych, który składa się z:

- aplikacji multimedialnej z tłumaczeniem na polski język migowy (PJM),
- tekstu łatwego do czytania (ETR),
- opracowania graficznego w formie komiksu,
- kart pracy,
- tablic komunikacyjnych Picture Communication Symbols (PCS),
- kart pracy PCS.

Tak zróżnicowany zestaw materiałów pozwala na wybór tych, które najlepiej odpowiadają potrzebom ucznia, a tym samym umożliwiają zindywidualizowanie procesu nauczania.

Wszystkie materiały zostały przygotowane z uwzględnieniem ministerialnych *Wytycznych do uniwersalnego projektowania graficznego podręczników* oraz *Wytycznych edytorskich i językowych do opracowania podręczników*.

Aplikacja multimedialna z tłumaczeniem na polski język migowy (PJM)

W aplikacji znajduje się cały pakiet materiałów ćwiczeniowych. Oprócz podstawowej funkcji wyświetlania poszczególnych stron aplikacja daje możliwość ich powiększania/pomniejszania – tak, aby skupić uwagę ucznia na wybranym elemencie.

Najważniejszą częścią aplikacji jest jednak tłumaczenie tekstu lektury na polski język migowy. Do poszczególnych fragmentów tekstu można wyświetlić film w PJM. Okno odtwarzacza można zmniejszyć i dowolnie umiejscowić na ekranie. Dzięki temu możliwe jest jednoczesne śledzenie tekstu i tłumaczenia. Wszystkie filmy są dodatkowo dostępne z poziomu eksploratora plików.

Aplikacja działa na systemach z rodziny Windows, Linux i macOS.

Tekst łatwy do czytania (ETR)

Tekst łatwy do czytania (ETR) został opracowany zgodnie z wytycznymi *IFLA Guidelines for easy-to-read materials* oraz publikacją *Informacja dla wszystkich. Europejskie standardy przygotowania tekstu łatwego do czytania i zrozumienia*. Jego zadaniem jest przybliżenie treści lektury odbiorcom, którzy z różnych powodów nie są w stanie przeczytać ze zrozumieniem oryginalnego tekstu. Będą to przede wszystkim uczniowie z afazją oraz niepełnosprawnością intelektualną, choć tekst łatwy do czytania może być pomocny dla każdego dziecka, dla którego barierą jest język utworu oraz nadmiar treści. Zmiany wprowadzone w wersji ETR dotyczą dwóch warstw: językowej oraz treściowej.

Warstwa językowa została zmodyfikowana pod względem leksyki oraz składni – zastosowano wyrazy o wysokiej frekwencji, łatwe do zrozumienia, a informacje zapisano głównie w postaci zdań prostych ułożonych zgodnie z następującą zasadą: 1 linia tekstu = 1 zdanie. Z fabuły lektury usunięto wątki poboczne, a w dłuższych tekstach dodatkowo zastosowano śródtytuły.

Opracowanie graficzne w formie komiksu

Graficzne opracowanie lektury w formie komiksu ma za zadanie przybliżyć uczniom treść utworu. Komiks ożywia i uatrakcyjnia tekst. Często literacka forma dzieła i wielowarstwowość znaczeniowa utrudniają uczniom odczytanie i zrozumienie treści. Do zaproponowanych ilustracji nauczyciel może odwoływać się podczas pracy z tekstem – wykorzystując zarówno całość komiksu, jak i jego wybrane elementy. Dla uczniów jest to pomoc w wizualnym odtworzeniu fabuły utworu, a także jej zapamiętaniu. Dla niektórych zaś krótkie teksty w kadrach są jedyną formą kontaktu z lekturą.

Karty pracy

Karty pracy mają za zadanie utrwalić i podsumować informacje o treści lektury. Ponadto zachęcają ucznia do samodzielnego rozwiązywania zadań i sprawdzenia swojej wiedzy. Przygotowane propozycje mogą okazać się pomocne zarówno podczas omawiania treści lektur w czasie zajęć szkolnych, jak i w pracy samodzielnej ucznia.

Tablice komunikacyjne PCS

Tablice komunikacyjne PCS są przeznaczone dla uczniów niemówiących, posługujących się alternatywną i/lub wspomagającą komunikacją. Uczniowie ci mają zwykle osobiste pomoce do komunikacji w formie tzw. książek do komunikacji (skoroszytów z piktogramami) lub pomocy elektronicznych na tabletach lub laptopach. Tablice do każdej lektury zawierają symbole związane z tekstem, głównie rzeczowniki, czasowniki i określenia. Tablice umożliwiają osobie niemówiącej opowiadanie treści lektury, odpowiadanie na pytania nauczyciela, uczestniczenie w rozmowie na temat lektury, ułatwiają również rozumienie treści utworu. W rozmowie na temat lektury może – i powinna – być wykorzystywana również osobista książka komunikacyjna ucznia, która zawiera m.in. zaimki, przyimki, przydatne liczby i litery.

Karty pracy PCS

Karty pracy PCS zostały opracowane przede wszystkim dla uczniów niemówiących, użytkowników wspomagających i alternatywnych metod komunikacji. Karty pracy PCS mają na celu sprawdzenie tego, czy uczeń zrozumiał treść lektury oraz jak wiele wiadomości zapamiętał. Pozwalają także na rozwijanie i utrwalanie nowego słownictwa. Wszystkie polecenia oraz pytania zostały zapisane za pomocą słów oraz znaków systemu PCS. Uczeń może próbować odczytać treść poleceń sam lub z pomocą nauczyciela. Jeśli to nauczyciel będzie czytał treść, to zalecane jest, by kolejno wskazywał uczniowi odczytywane znaki. Karty pracy zawierają takie zadania, w których należy wskazać i zaznaczyć właściwą odpowiedź, wybrać ją spośród podanych i zaznaczyć lub wyciąć, oraz takie, które polegają na samodzielnym sformułowaniu odpowiedzi za pomocą tablic komunikacyjnych PCS opracowanych do każdej lektury i/lub z pomocą książki/narzędzia do komunikacji. W tego typu zadaniach nauczyciel może zapisać odpowiedź ucznia sam lub np. wydrukować tablicę komunikacyjną PCS w dwóch egzemplarzach i z drugiej wyciąć do przyklejenia znaki wybrane przez ucznia w odpowiedzi na zadane pytanie. W kartach pracy PCS oraz tablicach komunikacyjnych PCS użyte zostały te same znaki oddające poszczególne znaczenia danych wyrazów. Jednocześnie w kartach pracy zastosowano określone strategie językowe – strzałki stanowiące określenie czasu na górze, z lewej strony symbolu o znaczeniu czasownikowym, dla wyrażenia czasu przeszłego lub przyszłego,

---

pomniejszony symbol ‘ty’, także z lewej górnej strony znaku oznaczającego czynność w poleceniach — zdaniach rozkaznikowych. Dla zwiększenia czytelności zadań poszczególne fragmenty można wycinać i w toku odpowiadania na pytania ponownie przyklejać potrzebne elementy.

Agnieszka Bajewska-Kołodziejak
Katarzyna Cichocka-Segiet
Emilia Danowska-Florczyk
Piotr Mostowski
Paweł Rutkowski
Małgorzata Skuza
Krystyna Ziątek

Cyprian Kamil Norwid

Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie

I

Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie,
Że ci ze złota statwę lud niesie¹,
Otruwszy pierwej?²

Coś ty Italii zrobił, Alighieri³,
Że ci dwa groby⁴ stawi lud nieszczerzy,
Wygnawszy pierwej?

Coś ty, Kolumbie⁵, zrobił Europie,
Że ci trzy groby we trzech miejscach⁶ kopie,
Okuwszy pierwej?

Coś ty uczynił swoim, Camoensie,
Że po raz drugi⁷ grób twój grabarz trzęsie,
Zgłodziwszy pierwej⁸?

Coś ty, Kościuszko, zawinił na świecie,
Że dwa cię głązy we dwu stronach gniecie⁹,
Bez miejsca pierwej?

Coś ty uczynił światu, Napolionie¹⁰,
Że cię w dwa groby¹¹ zamknięto po zgonie,
Zamknąwszy pierwej?

Coś ty uczynił ludziom Mickiewicz?

II

Więc mniejsza o to, w jakiej spocziesz urnie,
Gdzie, kiedy, w jakim sensie i obliczu,
Bo grób twój jeszcze odemkną powtórnie,
Inaczej będą głosić tve zasługi
I łez wylanych dziś będą się wstydzic,
A lać ci będą łzy potęgi drugie
Ci, co człowiekiem nie mogli cię widzieć.

III

Każdego z takich, jak ty, świat nie może
Od razu przyjąć na spokojne łożo,
I nie przyjmował nigdy, jak wiek wiekiem.
Bo glina w glinę wtapia się bez przerwy,
Gdy sprzeczne ciała zbijają się aż ćwiekiem
Później... lub pierwój...

Pisałem w Paryżu 1856 w styczniu.

Przypisy:

¹Sokratesowi w kilka czasów po śmierci jego Ateńczycy statuetkę ze złota postawili. [przypis autorski]

²Sokrates (469–399 p. n. e.) — wybitny filozof gr., żył i zmarł w Atenach, uprawiał filozofię i nauczał, wciągając do dyskusji przechodniów na ulicy. Wśród jego uczniów byli m. in. Platon, Antystenes i Ksenofont. Sokratesowi wytoczono proces o niewyznawanie bogów uznawanych przez państwo i demoralizację młodzieży. Został skazany na śmierć przez wypicie trucizny. [przypis edytorski]

³Dante Alighieri (1265–1321) — poeta wł., polityk, uznawany za ojca języka wł. Najśłynniejszym jego dziełem jest Boska Komedia, zawierająca obrazy Raju, Czysta i Piekła, przy czym w kręgach piekielnych poeta umieścił swoich przeciwników politycznych. Kiedy frakcja białych w partii gwelfów, z którą Dante był związany, przegrała walkę polityczną z partią czarnych, musiał on opuścić rodzinną Florencję i resztę życia spędził na wygnaniu; zmarł w Rawennie. [przypis edytorski]

⁴Dante grzebany w Rawennie i we Florencji.
[przypis autorski]

⁵Kolumb (właśc. Cristoforo Colombo; 1451–1506) — żeglarz i nawigator nieustalonej narodowości, kapitan czterech wypraw pod flagami Katalonii i Hiszpanii, podczas których dotarł do wybrzeży nieznaney wówczas w Europie Ameryki i odkrył m.in. wyspy Bahama, Kubę, Haiti, Gwadelupę oraz Jamajkę. Trzecia wyprawa zakończyła się aresztowaniem i odesłaniem okutego w kajdany Kolumba do Hiszpanii (powodem podjęcia takich kroków były oskarżenia o zbyt autorytarne i nepotyczne rządy na Haiti). Kolumb zmarł w Valladolid i początkowo został tam pochowany, po trzech latach szczątki odkrywcy zostały przeniesione do Sewilii, a w 1537 na Dominikanę, ponieważ wolą jego było spocząć w Ameryce. Trwają spory, czy, jak wieść głosi, w późniejszych latach ciało Kolumba powróciło do Hiszpanii, czy też pozostało w trzecim ze swych grobów. [przypis edytorski]

⁶Krzysztof Kolumb jest grzebany w Hiszpanii, w St. Domingo i w Hawannie. [przypis autorski]

⁷Cztery lata temu szukano na cmentarzu komunalnym, gdzie był pochowany jednooki bez nogi żebrak, żeby Camoensa pochować. [przypis autorski]

⁸Luís Vaz de Camões (a. z ang. Camoens, 1524–1580) — uważany za najwybitniejszego poetę portugalskiego, tworzył w języku portug. i hiszp., pisał liryki i dramaty, jest także autorem jednego dzieła epickiego (*Os Lusíadas*). Po dość burzliwym życiu, m. in. odbyciu przymusowej służby wojskowej na wybrzeżach Indii (Goa) i Chin (Makau), zmarł w Lisbonie. [przypis edytorski]

⁹Kościuszko leży w Solurze i w Krakowie.
[przypis autorski]

¹⁰Napoleon Bonaparte — zmarł 5 maja 1821 r. na wyspie św. Heleny, gdzie został pochowany. W 1840 r. prochy Cesarza Francuzów zostały przewiezione do Paryża i złożone w kościele Les Invalides; następnie jeszcze w 1861 roku przeniesiono je do wspaniałego sarkofagu w tejże świątyni.
[przypis edytorski]

¹¹Napoleona drugi pogrzeb niedawny. [przypis autorski]

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła,
Marta Niedziałkowska.

Cyprian Kamil Norwid

Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie

Wstęp

Cyprian Kamil Norwid rozmawia z osobami,
które już umarły.

Pyta o ich śmierć i groby.

Sokrates był bardzo mądrym Grekiem.

Żył dawno temu.

Ludzie kazali mu wypić truciznę.

Sokrates umarł.

Potem ludzie zbudowali mu złoty posąg.

Dante Alighieri był Włochem.

Pisał książki.

Ludzie wygnali go z jego miasta.

Potem zbudowali mu 2 groby.

Krzysztof Kolumb był żeglarzem.
Pływał po świecie,
odkrywał nowe miejsca.
Ma 3 groby.

Luis Vaz de Camoens był Portugalczykiem.
Pisał wiersze.
Trzęsienie ziemi zniszczyło jego grób.
Ludzie pochowali go ponownie.

Tadeusz Kościuszko był Polakiem.
Był generałem,
wydawał rozkazy żołnierzom.
Walczył w wielu bitwach na całym świecie.
Ma 2 groby.

Napoleon Bonaparte był Francuzem.
Był żołnierzem,
a potem cesarzem Francji.
Ludzie pochowali Napoleona w 2 grobach.

Adam Mickiewicz był Polakiem.
Pisał dużo wierszy.
Był jednym z najlepszych poetów.

Treść wiersza

I

Sokratesie, co zrobiłeś?
Ludzie byli na ciebie źli.
Kazali ci wypić truciznę.
Potem ludzie już nie byli źli.
Zbudowali twój złoty pomnik.

Alighieri, co zrobiłeś?
Ludzie byli na ciebie źli.
Wygonili cię z miasta.
Potem zbudowali dla ciebie 2 groby.

Kolumbie, co zrobiłeś?
Ludzie byli na ciebie źli.
Kazali ci wypić truciznę.
Potem zbudowali dla ciebie 3 groby.

Camoensie, co zrobiłeś?

Ludzie szukają twojego ciała.
Chcą zrobić dla ciebie drugi grób.

Kościuszko, co zrobiłeś?
Masz 2 groby w różnych miejscach na świecie.

Napoleonie, co zrobiłeś?
Ludzie zamknęli cię do więzienia.
Potem miałeś grób w 2 miejscach.

Mickiewicz, co zrobiłeś?

II

Możesz umrzeć w różny sposób.

Możesz mieć grób w różnych miejscach.

To nie jest ważne.

Ludzie mogą potem zrobić dla ciebie nowy grób.

Gdy umrzesz,

ludzie mogą mówić o tobie różne rzeczy.

Mogą kłamać.

Mogą zmieniać zdanie.

Niektórzy ludzie będą cię lubić.

Niektórzy ludzie będą mówili złe rzeczy o tobie.

III

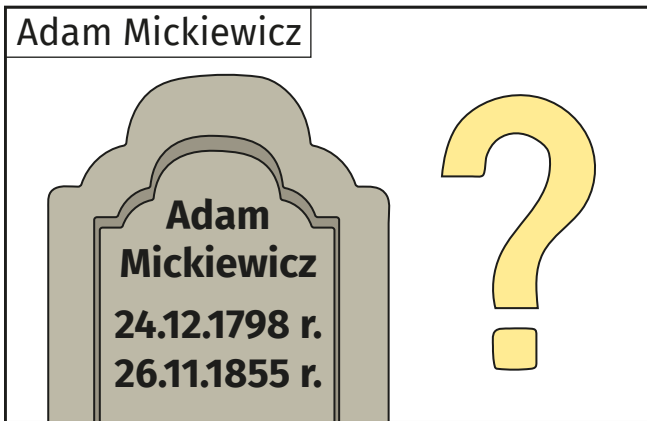
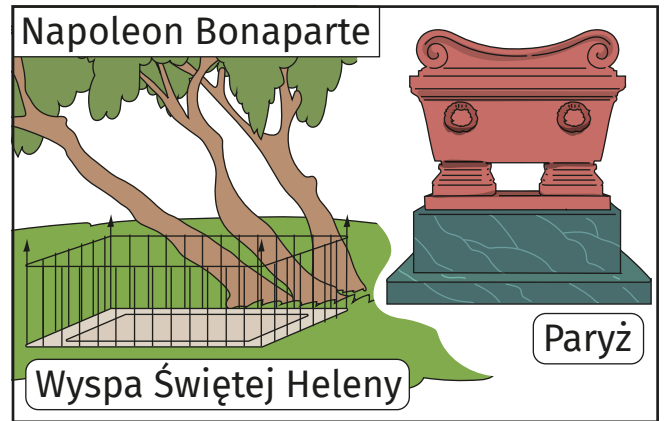
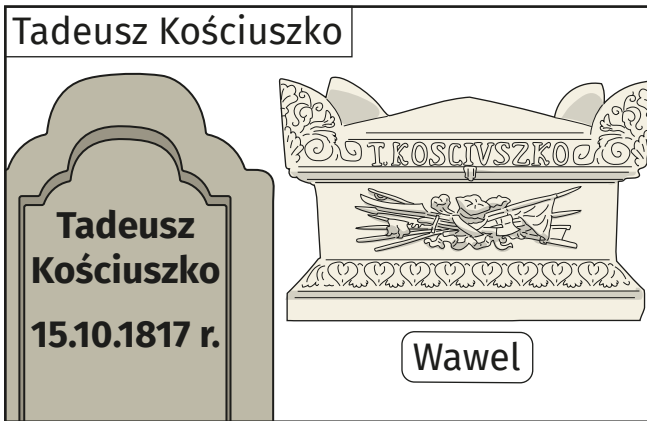
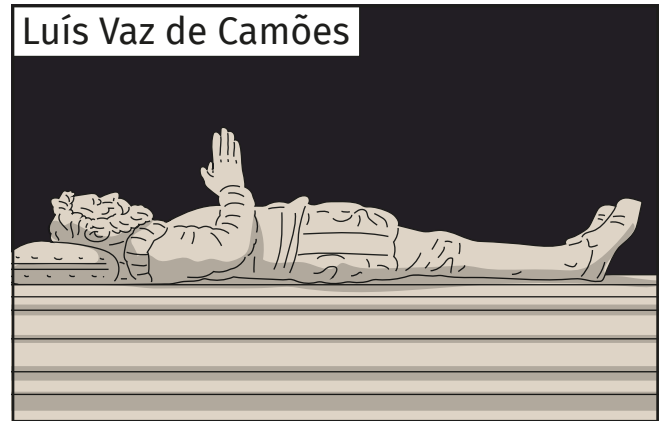
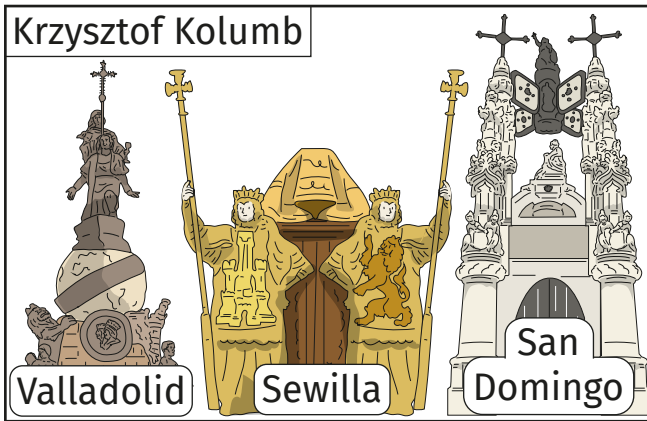
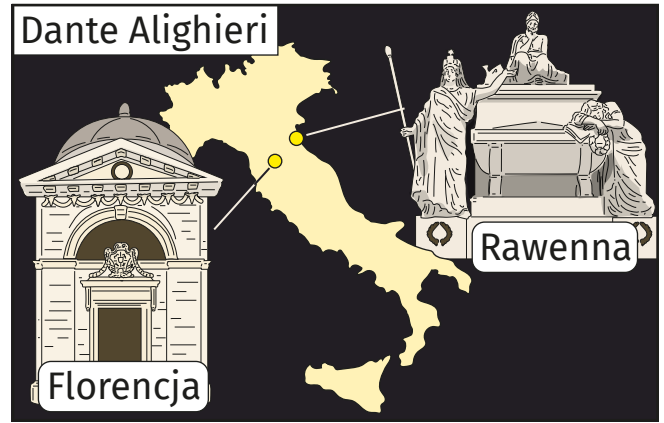
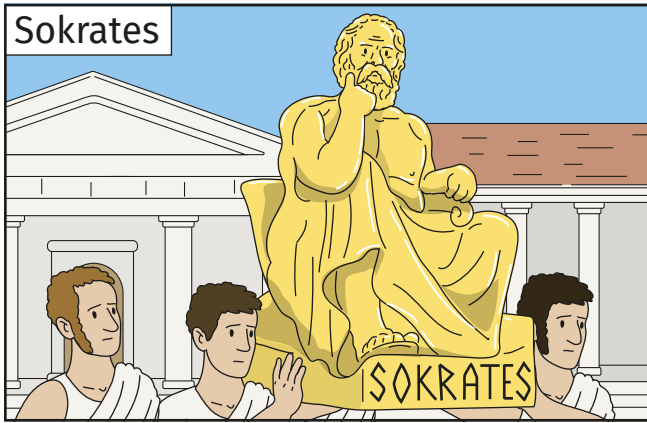
Niektórzy ludzie są bardzo mądrzy
lub robią wspaniałe rzeczy.

Inni ludzie ich nie lubią.

Dawniej było tak samo.

Teraz jest tak samo.

Jeżeli człowiek zachowuje się jak inni,
to nikt o nim nie pamięta po śmierci.

1. Odpowiedz na pytania.

Kto jest autorem wiersza „Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie”?

.....

Ile strof ma wiersz?

.....

Ile części ma wiersz?

.....

Ile strof jest w każdej części?

.....

Pytanie retoryczne według „Słownika języka polskiego” to „pytanie, na które nie oczekuje się odpowiedzi, ponieważ jest ona znana”.

Jakie pytanie retoryczne Norwid zadaje w wierszu?

.....

2. Wymień nazwiska osób, o których pisze autor.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Napisz według wzoru, kim były osoby wymienione w wierszu.

Wzór:

Krzysztof Kolumb

żeglarz i podróżnik

4. Co łączyło wszystkie te osoby?

- a) były nieznane
- b) były sławne
- c) były brzydkie

5. Norwid napisał: „Coś ty uczynił ludziom, Mickiewiczu?”.
Dlaczego jest to tylko jedno zdanie?
Uzupełnij tekst wyrazami z ramki.

Norwid napisał wiersz „Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie” w .....
roku. Było to ..... po śmierci Adama Mickiewicza, którego
grób znajdował się w ..... . Norwid .....,
czy grób Mickiewicza zawsze będzie we Francji. W .....
przeniesiono ciało Mickiewicza i pochowano na .....

Montmorency

1856

Wawelu

1890

nie wiedział

krótco

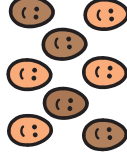

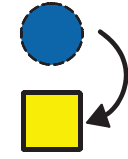

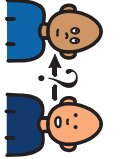

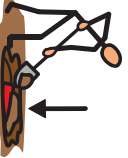
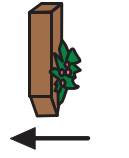

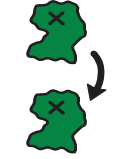

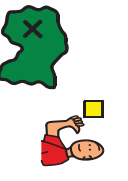

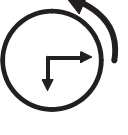

6. Zaznacz poprawną odpowiedź.

1. W drugiej części wiersza autor mówi o tym, że:

- a) wybitne osoby są kochane i szanowane za życia i po śmierci
- b) trudny jest los wybitnych osób, nie zawsze są doceniane za życia
- c) wybitne osoby są zawsze bogate

2. W drugiej i trzeciej części wiersza Norwid opisuje:

- a) życie Mickiewicza
- b) życie wybitnych osób
- c) swoje życie – biedę i oczekiwanie na sławę

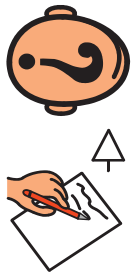
 Camoens	 Krzysztof Kolumb	 Dante Alighieri D.A.	 Sokrates	 ludzie	 Dlaczego?
 Adam Mickiewicz	 Napoleon Bonaparte	 Tadeusz Kościuszko		 spoleczność	
 zmienić	 uwięzić	 wygnać	 otruć	 chwalić	 pytać
 zmienić zdanie	 wykopać	 zakopać	 pochować	 optakiwać	 być
 przenosić				 grób	 złota statua
				 spokój	 ojczyzna
 przeszłość	 najpierw				
 przyszłość	 później	 niedoceniony	 ceniony	 ważny	 wyjątkowy

Zadanie 1: Zaznacz właściwą odpowiedź.

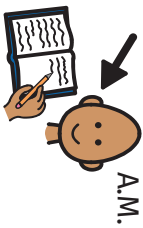
Pytanie

Kto napisał wiersz „Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie”?

„Coś ty Atenom
zrobił, Sokratesie”

Odpowiedź a
Adam Mickiewicz

A.M.

Odpowiedź b
Gyprian Kamil Norwid

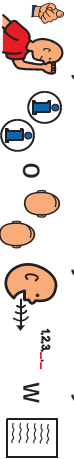
C.K.N.

Odpowiedź c
Juliusz Słowacki

J.S.

Zadanie 2: Poszukaj informacji o osobach wymienionych w wierszu.

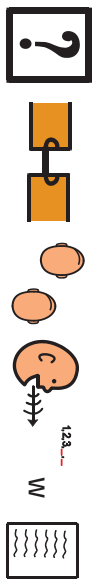
Miejsce na zapisanie wypowiedzi ucznia.

Zadanie 3: Odpowiedz na pytanie. Użyj tablicy.

Pytanie

Co łączy osoby wymienione w wierszu?

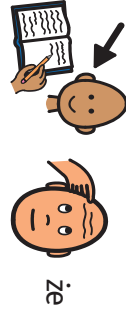

Miejsce na zapisanie odpowiedzi ucznia.

Zadanie 4: Zaznacz właściwą odpowiedź.

Pytanie
Autor uważa, że:

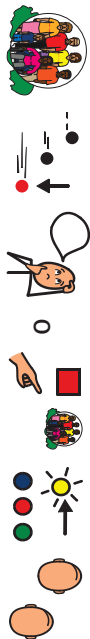

że

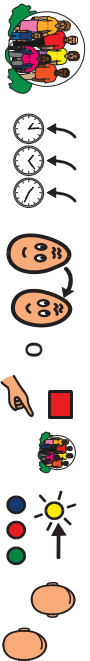
Odpowiedź a
społeczność zawsze będzie pamiętała
o swoich wyjątkowych osobach.

Odpowiedź b
społeczność szybko zapomina
o swoich wyjątkowych osobach.

Odpowiedź c
społeczność często zmienia zdanie
o swoich wyjątkowych osobach.

Minister
Edukacji i Nauki

pracownia
lingwistyki
migowej

Lektury
dostępne
